

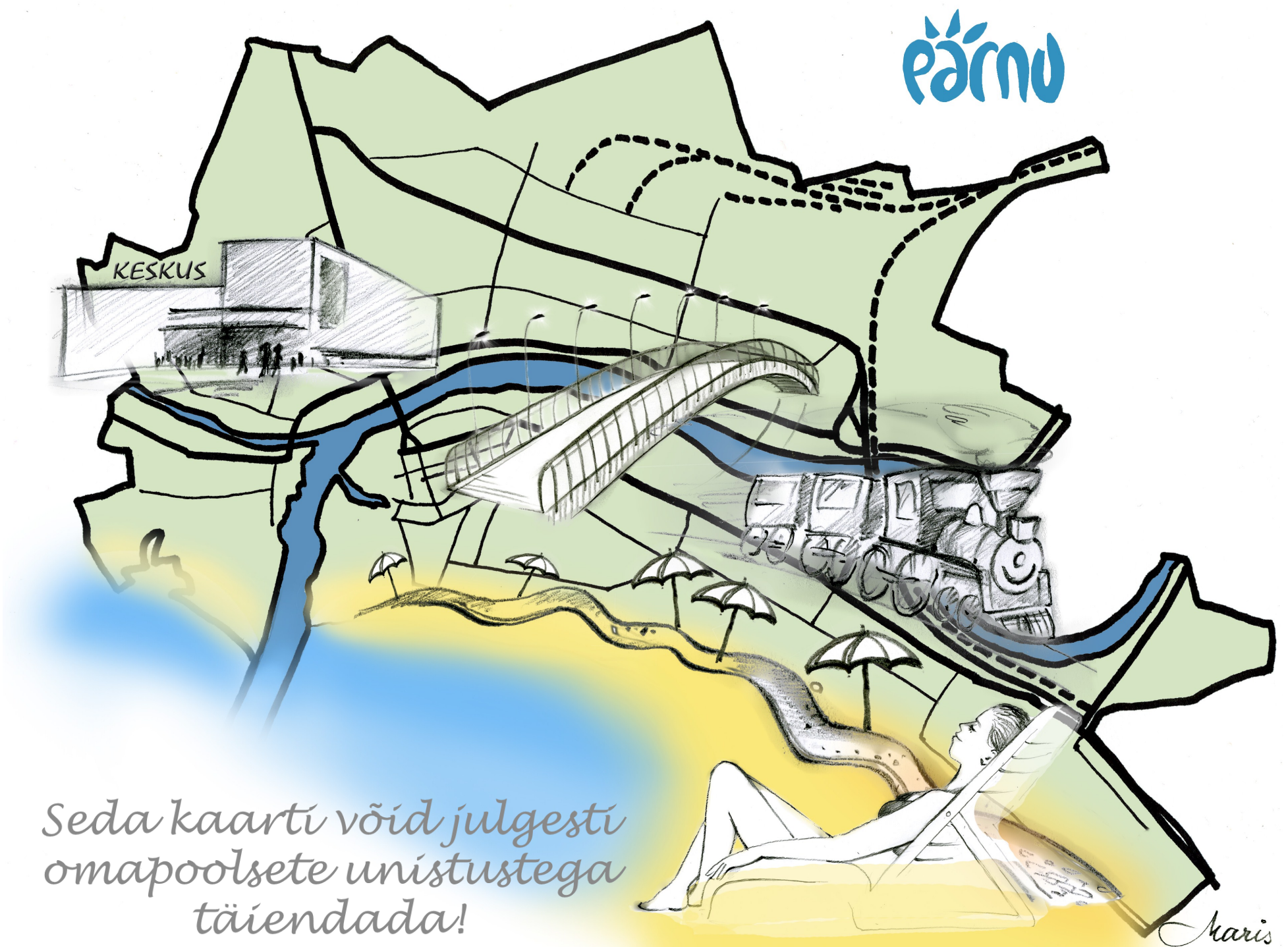

RAEKÜLA SÕNUMID

ERIVÄLJAANNE

MTÜ Selts Raeküla väljaanne

nr 8 Märts 2012

*Seda kaarti võid julgesti
omapoolsete unistustega
täiendada!*

Käesolev ajalehe Raeküla Sõnumid kaheksas väljaanne on valminud projekti "Pärnu kaasab planeerimisse" tegevuste ja tulemuste tutvustamiseks. Ajalehe tiraaž on 3600.

Lehe valmimist toetasid:

Üheskoos seljatame reeglid

Piia Karro,
projekti "Pärnu kaasab planeerimisse" juht

Intrigeeriva sisuga pealkiri paneb ehk nii mõnegi lugeja mõtlema, milliste reeglite seljatamisel käesolevas ajalehes Raeküla Sõnumid eriväljaandes kõneldakse.

Eelkõige puudutab väide koostööd, millega tehti algust või mida süvendati erinevate võrgustike poolt projekti "Pärnu kaasab planeerimisse" elluviimisel. Asjatundliku koostöö tulemuseks on ikka ja alati oluliselt suurem näitaja, kui seda on aritmeetikas ühtede liitmisel saadav kaks.

Alates eelmise aasta augustist on viies Pärnu linnaosas ja Sindi linnas aru peetud parema linnakeskkonna kujundamise teemal: õpiti koos-

tööd tegema, õpiti üksteist paremini tundma, õpiti linnaplaneerimise põhimõtetest aru saama ja kaasa rääkima.

Vast kõige olulisem oli, et elu ise kinkis mitmele töörühmale praktiseerimise võimalusi ehk võimaluse reaalselt planeeringutega tutvuda ja omi seisukohti avaldada. Nii näiteks kõnelesid raekülalased vana raudteejaama hoone tulevikust, rääkimad Pärnu jõe paremkalda arendamisest ja vanapärnakad lasteaias ja koolitee turvalisuse teemal.

Oluline on, et tänu õpiringidele ja kogukondlikule huvi moodustusele kaks uut linnaosade seltsingut: Räämal ja Mai linnaosas.

Kuuel õpigrupil on jäänud seljataha väga tegusad kuud. Kõige esimene kohtumine pikas koolituste reas toimus vanapärnakatel 2011. aasta augustis. Koolitused said õnneliku lõpu veel käimasoleval kuul, kui viimane koostööalane õpiring toimus Sindis.

Õppijaid õhutas koostööle erinevatel teemadel mõtlema ja omanäolisi lahendusi otsima psühholoog ja suhtlemistreener Viive Einfeldt. On hea kogeda, et saime osa ka Viive pärjamisest 2011. aasta koolitajaks. Palju õnne!

Planeerimisprotsessiga seonduvast tegi asjatundlikke ettekandeid ja viis läbi ka konkreetsete

linnaosade planeeringute praktikume Pärnu linnavalitsuse planeerimisosakonna juhataja Kaido Koppel. Praktilisi näpunäiteid jagasid õppijatele veel arhitekt Maie Kais ja muinsuskaitse spetsialist Liina Hansen. Sindis viis planeerimisalaseid praktikume läbi linnavalitsuse ehitusinsener Vallo Vaargas, keda assisteeris linnaaednik Sirli Pedassaar-Annast.

Projekti elluviimise tulemusel sünnib kaasamise mudel, mida võivad tulevikus soovi korral rakendada hakata ka teised Eesti omavalitsused. Pärnus on kavas mudeli osana sõlmida linnavalitsuse ja linnaosade kodanikeühenduste vahel koostööleping. Kokkuleppe eesmärk on teineteist toetades tagada Pärnu linna tasakaalustatud areng. Moodustuva nõukoja liikmeteks kujuneksid õpiringideski kaasatud linnaosade seltsid ja seltsingud, kes võtavad endale kohustuse jälgida detailplaneeringute avalikustamistepäevi Pärnu linna koduleheküljelt, analüüsida konkreetsete detailplaneeringutega seonduvat, vajadusel kokku kutsuda rahvakoosolekuid, avaldada arvamust ja teha linnavalitsusele ettepanekuid detailplaneeringu täpsustamiseks.

Lõpetuseks soovin mõnusat lugemist ja tänan kõiki, kes on omalt poolt toetanud projekti "Pärnu kaasab planeerimisse" elluviimist.

Pärnu uusrajatised (fotod erakogudest) Rannapromenaad (2006)

Uus-Pärnu keskus (2009)

Vallikäär (2011)

Pärnu muuseum (2012)

Räägime kaasa Pärnu tuleviku planeerimisel

Liivi Kaasik

Inga Mänd

Raeküla õppegrupp

Vanarahvas kinnitab: kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta. Üheks võimaluseks ise teha on jäädvustada elanike mälu ajalugu.

Teame Raeküla Sõnumitele tugine-Des paikkonna jagunemist kaluriküladeks, nüüd võime need ajalooliselt külad ka viidastada, tähistada kellarniga tuletõrjemaja asukoht ja pitsimeeste istutatud pargipuud, kohalike laste kuulus Sepa plats jpt huvitavad vanast ajast tuntud paigad.

Igal piirkonnal on hea meel nendest inimestest, kes on meie seas elades, õppides või töötades jõudnud teistest silmapaistvalt kaugemale, keda tuntuks mitte ainult Pärnus, vaid ka vabariigis või kaugemal. Koolilaste ja õpetajate kaasabil on juba teada mitmete tuntud inimeste elupaigad Raekülas, mis vajaksid sellekohaseid viitasid (pere-kond Pätsid, akordionist Tammann, kunstnik Saulep, koolijuhataja Hansshmidt-Helila, õpetajad Menšikov ja Heidmets, muusikahuviline perekond Pulk, muusik, ajakirjanik ja filmiamatöör Raudsepp, tuletõrjorkestri ja kaluriühistu Laine pasunakoori juht Jaeger, mitmekülgne perekond Aarmad jpt).

Soovime ennistada praeguse Lennuki tänava nime Pätsi tänavana. Raeküla inimesed tunnevad oma asumit ajalugu, on selle üle uhked. Viitade ja märgistusega muutuks meie piirkond atraktiivsemaks ka külalistele ja turistidele, et nad peatuksid kõigepealt siin.

Raekülalased armastavad kaunistada oma koduaedu ja kujundada mõnusaid puhkenurki. Pakume välja võimaluse luua toredaid aiakohvikuid, kas omavahel suhelda ja tulevikku planeerida, et hiljem haid ideid ühiselt ellu viia. Omavahel vesteldes koguneb teave olemasolevatest või tekib idee vajalikest teenindusasutustest (riiete või kodumasinat remont, jalanõude parandus, õunamahl tege-mine või muruniidukite hooldamine).

2005. aasta ülevõttus jättis mällu teadmise, et looduse sellise tembuga peab sinne elanik edaspidigi arvestama, seepärast tärkas idee kevadise suurvee piirkonnad kaardistada, et planeerida vajalikud kaitsetööd (kraavid, vallid, kõrgendikud). Iga-sugused hoogtööd ja „Teeme ära!“ kampaaniad toimuivad ikka vastavalt kohalikule vajadusele.

Oma elupaiga turvalisus on iga inimese esmane lootus. Raeküla elanike sooviks on leida endi seast linnaosale tunnustatud vanem –šeriif ja abišeriifid (kalurikülade piirkon-dade järgi), kelle sõnadel on mõju ja tegudel kaalu hoolivama külakogu-konna kujunemisel.

Kohalik ajaleht Raeküla Sõnumid elab edasi ja õitseb. Skautlus laieneb. Kohalikud noorkotkad, skaudid ja gaidid abistavad vanureid.

Raekülalgi on lõpuks nii oma korras-tatud mererand (terviserajad, telki-misplatsid, käimlad, riietuskabiinid, istepingid, prügikastid, suvekohvik, kölakoda, laada-, palli- ja jaaniku-plats) kui ka jõe ääres Liivaka uju-miskoht, paadi- ja vesirataste lae-nutus. Noortele on valminud rajati-sed ekstreemspordiga tegelemiseks.

Pole unustatud ka inimese parimaid sõpru – koeri. Neilgi on võimalus me-res ujuda, nende jalutusradade ääres on spetsiaalsed prügikastid. Koerad on hästi koolitatud, nende pererahvas on viks, arvestab naabritega ning hoiab puhtust.

Otstarbekalt on korraldatud keva-diseks ja sügiseks suurpuhastuseks vajalike suurte konteinerite äravedu ja tähistatud prügi põletamise koht. Raekülas on puhas loodus ja peata-tud reostamine.

Korralik raudtee on valmis ja võimaldab sõita kas või Euroopasse. Kohalikud sõidu-, jalg- ja rattateed on korda tehtud ja läbi aasta hooldatud. Bussiliiklus on korraldatud vastavalt inimeste vajadusele suhelda linna teiste piirkondadega ja arvestades asutuste paiknemist linnas. Ümber-istumised on otstarbekalt korraldatud ja hästi läbimõeldult ajastatud.

Raeküla metsa terviseradade kasu-tajale on avatud käimlad, sauna- ja tootlustuskompleksid. Staadion on pidevalt rahvast täis, sest linnaosas on sportlik rahvas ja linnavalitsus on huvitatud oma rahva heast tervisest.

Metsakalmistul on kultuurilooliselt olulised hauaplatsid märgistatud (Peeter ja Aita Päts, maestro Volde-mar Rumessen, suvemuusika kapell-meister Voldemar Taga (Taggu), kirjanik Aristarch Sirkel, maestro Heinrich Meri (Murdengof) jpt ja kan-tud ühtsele skeemile, kalmistu on korras, seal on ka kabel või kirik.

Vanakooli keskus on lõpuni aren-datud ja toimib põlvkondade ma-jana. Ka endine Vaala kontor on kor-da tehtud ja kasutusel (pagari-töökojana, raamatukoguna vm moel) kogukonna huvides.

Kõrge maine on kohalikul põhikoolil, kus linnaosa lapsed saavad hea hari-duse ja tegelevad huviringides. Koos kooliradioga töötab ka kohalik küla-radio. Linnaosa rohelises piirkonnas on ka vanurite päevane hooldus-keskus, et tööealised linlased saaksid muretult tööl käia.

Priit Sutt, Rääma õppegrupp

Räämakad on seisukohal, et Pärnu ei vaja suuremal määral uute suurte kortermajade, mis jääksid praktiliselt tühjalt seisma, ehitamist.

Näitena võib tuua Pärnu jõe kaldal suure silla läheduses kõrguvad majad (nn. Keldri majad), mis on suuresti kasutuses vaid suvekorteritena ja tühjuvad suvevälisel ehk enamuse ajast aastas. Meie arvates ei ole taolist, suurte ja tühjade 1-, 2toaliste korterelamute juurde loo-mine suuremal hulgal Pärnu linna arengu seisukohalt otstarbekas.

Pigem võiks planeerida 3-, 4toalisi suuremaid kortereid, mis sobivad paremini perekondadele ning loovad eeldused Rääma piirkonna piisela-rike kasvaks. Tühjalt seisvad väike-korteri toodavad linnale vaid püsi-kulu ning tekitavad sotsiaalseid probleeme.

Kuna jõeäärne ala on looduslikult õrn ja habras keskkond ehitustege-vuseks, tuleb sinna iga hoone ja rajatise planeerimisel eelnevalt teos-tada keskkonnamõjude analüüs, sa-muti ekspertiis. Pärnu jõe kallas on pehme ja lihkoehtlik ning ilma eksper-tiisita oleks planeerimine vastutus-tundetu ning eeluhtlik.

Rääma piirkonna jõeäärne ala vajab terviklahendust ning lisaks eluaseme-te ehitamisele tuleb arendajail arves-tada välise taristu rajamise kohus-tusega. Alles peale taristu välja-ehitamist saab arendaja hoone(tele) ehitusloa.

Rääma vajab ennekõike avalikku ruumi, kaubandust ning alles siis korterelamuid. Piirkond vajab avaliku supelranda (valvega ja ohutut), talvel uisuväljakut, spordihoonet ja -väljakud, kauplusi, seltsimaja (Rääma mõisast võiks saada selline koht), lauluväljakut (Männi parki),

Niidu spordi- ja seiklusparki, samuti mänguväljakuid ning koerte jalutus-kohti. Miks mitte ka kohvikuid ja restorane, sest tegemist on ligi-tõmbava ja kauni paigaga.

Räämakad on seda meelt, et Liblika 20 kinnistu tuleb võtta muinsuskaitse alla. See maja on olnud koduks August Jakobsonile, kes kirjutas Rääma elust romaani („Vaeste patuste alev“). Tegemist on seega ajalooliselt väga olulise paigaga ja seda tuleb kaitsta.

Rääma seltsing on veendunud, et Pärnu jõe kallas vajab kaldakind-lustusi ning eriti kohas, kus täna asub kunagise masinatehase laguhoone. Vesi on lõhknud kalda ja hävmas on Jaansonirada, mis meie, räämakate, jaoks on elutähtis rajatis. Oluline on ka tööstuse jätkuv kolimine Ehitajate teest põhja poole ja jõe avamine linnarahvale.

Usume, et sellisesse Pärnu linna -nagu on meie unistuste Rääma -sünnib palju lapsi ja tuleb palju toredaid ettevõtmisi, mis jagavad nii linnaravale kui räämakaile tööd ja rõõmu.

Ivar Mägi, Kesklinna õppegrupp

Kümme aastat tagasi oli Pärnu linna-regioni mitmes lõigus Tartu linna-regionist ees. See tõdemus annab tugeva aluse suhtuda kesklinna arendamisse kõrgendatud tähe-lepanu ja huviga. On vaja leida vastus küsimusele, kuidas asetada piiratud ressursid nii, et sellest oleks Pärnu linnaregioonile kõige rohkem kasu.

Arvan, et kesklinna arendamine tuleb ette võtta ainult juhul kui see võimaldab Pärnul tõusta kvalita-tiivselt kõrgemale tasemele, tõstab linna profiili: aitab tekitada tööturule mitmekesist ja kõrgepalgalist sekori; on atraktiivne nii kodulinlastele endile kui omandab võime pälvida rahvusvahelist tähelepanu. Ainult nii on võimalik tagada Pärnu regiooni jätkusuutlik areng ja konkurent-sivõime.

Kui Pärnu linnaruum ja linnaruumi ühiskondlik korraldus ning nähtused ei aita inimestel (eriti noortel) tõusta kvalitatiivselt kõrgemale tasemele ning ühinduda maailmastunud väär-tusloomeahelaga, siis inimesed (eriti noored) hääletavad nii-öelda jalga-dega ja valivad linnad või riigid kus see on võimalik. Lahkujatega vähe-nevad Pärnu jõuvarud ja süvenevad negatiivsed sotsiaalsed protsessid millega murdmine on keeruline.

Eeltoodud järelduse saab muidugi teha ainult linna arengut kiretult ja kaugvaatega analüüsides. Pärus elu juurde - kus on huvid, kired, intriigid, osapooled, hääled ja tagatoad – tulles avastame, et tõeline raskus peitub hoopis selles, et otsustajate visiooni-tunne ja huvitatud osapooled ei suuda Pärnu kesklinna parima arengu osas konsensusele.

Rohkem kui üks järgnev kaotatud dekaad on Pärnule hukatuslik. Spet-sialiseerunud oskamisbaas, rahvusva-helistumine, linnaregiooni ja tagamaa tugev seotus, kõrgepalgalised töö-kohad – kõik see võiks minu meelest olla ainsateks kriteeriumiteks millest lähtuda kesklinna arendamisel. Kui iga järgnev objekt või areng ei aita Pärnul tõusta kõrgemale, siis mõtleme uuesti. Lukustame tähele-panu õigele sihtmärgile ja valime eesmärgiks Pärnu regiooni tugevuse. Selle eesmärgi täitmiseks ongi mõnikord vaja kõrgendatud kompro-missivahendust, visioonitunnet ja erakordselt kvaliteetseid otsuseid kõigilt osapooltelt. Sest kaalul on kogu Pärnu ja seetõttu kõigi osa-poolte huvid.

Rein Altoa, Vana-Pärnu õppegrupp

Tõde on ju, et Pärnu vanimas linna-osas, kui mitte öelda tänase Pärnu sünnikohas, on kriitiline koht Sauga jõe kallas surnuaia kohal. Jõgi uuris-tab, kallas variseb, varsti hakkavad kirstud jõkke kukkuma. Viimane aeg on käsile võtta kalda täitmise, mille-ga saab ühtlasi vormistuse kallasrada, mis on ju plaanides niigi ette nähtud.

On huvitav, et kõik kaubandusketid on planeerinud oma võimalikeks ost-jateks linnalähedastes uusasumi-tesse elama asunud.

Vana – Pärnusi on kauplusi Haap-salu maantee ääres, vahetult linna piiril või piiri taha jääval maa-alal. Loogilisem lahendus oleks võtta kasutusele Purje ja Kesk tänavate vaheline tühermaa. Esimese sammu selles suunas peaks astuma linn –rajama nii-öelda paraadsisepäasu Haapsalu maanteelt. Selleks tuleb küll laiendada Haapsalu maantee ja Jüri tänava ristmiku ning umbes kolm korda avardada Jüri tänava lõiku (on teostatav, kui õnnestub laienduse alla jääv maa linnale osta).

Esmalt tuleb algatada nimetatud tühermaale muidugi planeering, mida annaks järk-järgult realiseerida. Sinna mahuks nii kaubandus, parkla kui linnaosa keskus elanike tarbeks (universaalne saal koos ringiruu-midega, spordiväljak ja vajadusel lasteaiad - algkoolgi).

See, et Vana-Pärnu rand vajab kor-rastamist, on ammu jutuks olnud. Jõe ja mere kallaste hea plaanamise tulemusena võiks ju hoo sisse saada nii-öelda jõe- või mereturism.

Kena laevuke Pärnu Printsess proovis ju kord lõbusõite jõel, kuid asjast ei saanud asja. Muidugi oleks tore, kui tollane katsetaja taas kord prooviks õnne või täidaks tühimiku keegi teine.

Oli vanapärnakatel kord ideaalne bussühendus Pärnu teiste linna-osadega - kolm liini sõidutasid rahva kas Riia maantee, Karja või Tammsaare tänava suunas. Mullu tuli bus-siliiklusesse häirivad muutused ja nüüd välja pakutud uus skeem on veelgi hullem.

Vanapärnakad tunnevad kõige suuremat puudust bussist, mis viiks neid Karja tänava kanti. Perearsti-keskuse ei minda ju lõbu pärast, vaid siis, kui inimesel on tervisega midagi lahti ja tihti ka liikumisega raskusi. Turult ei tulda, kaks kätt taskus. Nigela ilmaga saunast tulles pole just lõbus liinil liinile ümber istuda.

Vanapärnakad on linnaliikluse kor-raldajale oma soovi edastanud, et nr 10 buss võiks vurada Tammsaare asemel Karja tänavat mööda ja süstiklini nr 5 (Vana-Sauga – Kesklinn – Vana-Pärnu) võiks viia peale Sauga silla valmimist Lihula suunalisel üm-bersõidul ringliiklusele. Tuleb lahen-duse leida, et mada läbiks kõiki peatusi Vana- ja Uus - Sauga rajoonis, kuid buss liiguks sel juhul ikkagi kaks korda sagedamini. Intervall pool tundi!

Liin nr 11 (Sauga alevik – Vana Pärnu) on huvitav lahendus ja sellega tuleb esialgu harjuda. Igatahes laiendab see liin vanapärnakale Pärnu linna geograafiat.

Selge see, et viie õpipäevaga meistriks ei õpita, kuid pildi kodulinna tulevikust tegi koolitus “Pärnu kaasab planeerigusse” selgemaks küll.

Olen üsna veendunud, et kõiki sorti arengukavade ja planeeringute ava-likel aruteludel tulevikus kostab üha valjemalt rahva hää, kodulinlaste hää, kes on võtnud omaks vajaduse kaasa rääkida Pärnu tuleviku kavandamisel.

Irina Talviste, Mai õppegrupp

Projekti „Pärnu kaasab planeerimis-se“ koolitustel, mille viis suurepära-selt läbi Viive Einfeldt, keskenduti meeskonnatöö edendamisele ja kaasamisele. Tema nakkav suhtumine meeskonnatöösse motiveeris meid kõiki. Isiklikult tahan ma kiita Pärnu linnavalitsuse poolt projektis koolitaja rollis osalenud Kaido Koppelit. Tänu tema praktilistele kogemustele ja nõuannetele suutsime me mõista planeerimise protsessi olemusest ning erinevatest etappidest.

Ükski protsess ei käivitu kui pole aktiivseid linnakodanikke. Õnneks Mai elamurajooni gruppi neid jagus. Esindatud olid erinevad sihtgrupid nii vanuselisel kui tegevusaladelt. Selle lühikese koos käidud ajaga tekkis meil väga hea tiimi tunne.

Lisan mõned mõtted meie mees-konnalt, milline võiks siis olla meie tuleviku Mai elamurajoon: on korras-tatud rannajoon ning promenaad, mis kesklinna rannast suundub läbi Mai Raekülani; bussipark on meie rajoo-nist lahkunud; juurdunud on tava kaunistada suveti suurte korrusela-mute rõdud lilledega.

Küllap on muutusi enamgi, kuid juba nimetatud loovad meile elutervema keskkonna.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et tänu sellele projektile sain ma uusi kogemusi ja teadmisi ning mis põhi-line, leidsin oma ümbruskonnast kaaslasti, kellega ühiselt kaasa rääkida Mai elamurajooni arengus.

Astrid Hindriks, Pärnu linnavolikogu ühenduste ümarlaud

Pärnu linnaruumi kujundamine on olnud tücati korrapäratu - keegi ostis kinnistu, algatas planeeringu, voliko-gu kinnitas ja roheline tee oli karpide ehitamiseks sillutatud. Kedagi nagu ei huvitanudki, kas ehitis linnakeskko-nda sobib, kas annab linnale nii ruumi-liselt kui esteetiliselt midagi juurde või varjutab hoopis linnavaateid. Või võttis linnakodanikelt ära puhkeala, vähendas linna avalikus ruumis tegut-semise piirkonda lastele ja noortele. Nii on tehtud linnaehituslikult palju vigu, mida enam parandada ei saa, kuid saab uute planeeringutega leevendada.

Tänaste otsuste vigade vältimiseks tuleviku suhtes, annab planeerimis-seaduse § 18 lõige 5 punkt 4 õiguse kodanikele läbi kodanikeühenduste linna planeerimisel kaasa rääkida.

Kodanikeühenduste sekkumine lin-naelu planeerimisse tuleb kindlasti kasuks kodulinna tuleviku kujun-damisel, sünnivad uued ja linna-kodanikele vastuvõetavad lahendu-sed igapäevaelu korraldamisel.

Traditsiooniliselt loetakse avalikuks ruumiks linnas tänavaid, parke ja väljakuid. Avaliku ruumi kujunemist mõjutavad tegurid on aja jooksul muutunud - religioonile, võimule, transpordile on lisandunud tehnoloogia, eelkõige nfotehnoloogia.

Üks on aga selge: igasugune avalik ruum peab olema ligipääsetav kõigile ja igal ajal. Avalikus ruumis liikuja ent peab arvestama nii talle meeldivate kui ebameeldivate inimeste, asjade ja olukordadega.

Laste liiklusohutust ei paranda üleöö

Romek Kosenkranius, Pärnu abilinnapea

Kõigepealt tahan siiralt kiita neid aktiivseid kodanikke, kes võtsid korraldada, ja neid, kes osalesid projektikoolitusel „Pärnu kaasab planeerimisse“ ning linnavalitusele hulga asjalikke ettepanekuid läkitasid.

Kodanikuühiskonna üks tunnus on kodanike kaasamine erineva taseme otsustusprotsessidesse, kuid et neis osaleda, peab kodanikul olema mingidki algteadmised, mis oli kindlasti projektikoolituse eesmärk.

Tänan kõiki neid kodanikke ja haridusasutuste töötajaid, kes edastasid linnavalitusele oma ettepanekud

liikluse turvalisemaks muutmisel haridusasutuste ümbruses! Ettepanekuid sai kokku palju. Mitmetest probleemidest on linnavalituse ametnikud teadlikud varasemast ajast.

Ettepanekute täitmise keerukuse alusel oleme jaganud need kolme rühma: need, mida saab täita lähiajal; need, mis nõuavad rohkem ressursse ja seega võtab nende täitmine rohkem aega, ning ettepanekud, mille täitmine lükkub lähiaastate kirja.

Sebrad ja kõnniteed

Lähiajal saab näiteks, kui asfalt juba kuiv, markeerida ülekäigurajad ja panna sinna juurde vastavad märgid seal, kus ka liikluse spetsialistid näevad selleks vajadust ja liiklusohutusalast võimalust. Samuti vaatavad liiklusspetsialistid üle ettepanekud olulisemate liikluskorralduste osas – tänavate ühesuunaliseks muutmine vms.

Rohkem ressursi nõuavad lastevanemate soovitud uute valgustusüsteemide, parklate ja kõnniteede ehitamine olemasolevate tänavate äärde. Ideaalne oleks, et kõikidel tänavatel oleks korralik kõnnitee ja lasteaia ees mugav parkla. Küllap nii saab see ükskord olemagi, aga kahjuks mitte sellises tempos, nagu sooviksime – maksud on Pärnus üsna tagasihoidlikud ning seetõttu napib ressursse selliste kallite tööde jaoks.

Linnavalitsus on seadnud tänavateede kapitaalsed ehitustööd järjekorda ja aastail 2012-2013 saab jalakäijate tee Raeküla Merimetsa tänav. 2013. aastal tahame alustada Oja tänav äärde kaasaegse jalakäijate tee ehitamist, samuti alustada -europrojektidest saadava rahaga - Ranna promenaadi pikendamist kuni Papiniidu tänavani, lisaks Jaansoniraja ehitamist. Riigi rahadega ehitata

takse kergliiklusteed Ehitajate tee ja Lennujaama tee kõrvale.

Korraga kõiki vajaminevaid jalakäijate teid linn ehitada lihtsalt ei jõua ühel põhjusel – raha napib. Tegemist pole ju 10 või 50 tuhande euroga, vaid sadadesse tuhandetesse ja miljonitesse küündivate summadega.

Lugejale ettekujutuse tekitamiseks kaasaegselt tasemel ohutute ja uute teede-tänavate ehitushindadest, toon näite eelmisel aastal valminud Liiviteest, kus 2,15 km rajatud teesse kulus 95,4 miljonit krooni ehk iga meeter teed (sõidutee osa + kergliiklustee) neelas ligi 3000 eurot!

Olemasoleva tänavarenoverimise saab muidugi kolm kuni seitse korda odavamalt korda teha. Kõik sõltub tänav aluspinnast, laiendusest, liikluskorraldusvahenditest ja tänavakatte alla pandavatest kommunikatsioonidest. Näiteks Merimetsa tänav (seda tänavu küll ainult poole pikkuses) renoveerimise kulude katteks on arvestatud 250 000 -300 000 eurot.

Valgusteist tänavate ümberehituseni Valgustusüsteemide kaasajastamine on kallid, toetusraha üritab linnavalitsus saada Euroopa Liidu struktuurfondidest. Käesoleva aasta alguses läkitasimegi projektitaotluse majandus- ja kommunikatsiooniministeriumile Pärnu tänavavalgustuse ümberehitamiseks ökonoomsematele valgustusüsteemidele. Projekt kiideti märtsi alguses heaks. Kui CO² (süsihappegaasi) kvootidest laekuvad ministeeriumi kasutusse vahendid, avaneb Pärnul võimalus aastail 2012-2013 kaasajastada ja ökonoomitada tänavavalgustust ca 40 protsendi. Seda muidugi tingimusel, et võimalikule 900 000 eurole Euroopa Liidu toetusele lisab Pärnu oma vahendeist 100 000 eurot.

Kaasaegne tänavavalgustus tähendab energiahoidlikke valgusteid ja nende juhtimissüsteemi. Kokkuhoitud energia arvelt saaks kõik tänavalaternad Pärnus jälle põlema panna. Praegu on iga päev töös 6400 valgustist ca 5000. Täisvalgustatud on seega käidavad ja liiklusohutikumad kohad, nagu ristmikud, ülekäigurajad jms.

Hulk probleeme on seal, kus tänavavalgustust pole kunagi olnud või olemasolev on niivõrd amortiseerunud, et vaja läheb uut tänavavalgustusüsteemi.

Keerukamateks ja veelgi kulukamateks ülesanneteks on sellised suuremahulised tööd, nagu näiteks Liblika tänav lasteaia ees laiutava kraavi likvideerimine või Raba tänav äärde uue kõnnitee ja valgustusüsteemi rajamine. Esimesel juhul peame arvestama, et kraavi kinni ajamine tähendaks ülejutusi Ehitajate tee ja Niidu tänav piirkonnas, kuna Rääma raba veed voolavad läbi Rääma linna-

osa Pärnu jõkke. Magistraalkraavi toru ajamine tähendab mahukaid investeeringuid sadevee süsteemidesse, mis ongi eesmärk ja sellega tegeletakse. Kõik ei lähe nii kiiresti, kui soovime, kuid kahjuks pole veel leitud paremaid alternatiive.

Raba tänav detailplaneering on hetkel kooskõlastusringil erinevates riigiametites ja kui planeering saab vastu võetud ning kehtestatud, peab linnavalitsus leidma raha ehituse alustamiseks. Ilmselt tuleb selgi korral kasutada euroliidu abiprogramme, sest arvestades Ehitajate teelt tulevate uue silla koridoriga on Raba tänav kavas kapitaalselt ümber ehitada.

Loomulikult tähendab kaasaegne tänav seda, et selle ääres on korralik kõnni- või kergliiklustee, valgustus ja liikluskorraldusvahendid.

Veel kord palju tänu kõigile koolitusest osavõtjatele, teie abiga sai hulk probleeme kaardistatud ja need edasise tegevuse aluseks võetud.

Vana-Pärnu õpigrupp võttis projektikoolitusel „Pärnu kaasab planeerimisse“ kodutööks märgistada Pärnu jõe paremkaldal lastele ohutu kooli- ja lasteaia-tee. Õppurite ülestähendustest, kohtadel käimisest või meilitsi teadaantust sai vajakajäämist kirja lasteade Päikeseljänku (V.-Sauga 21), Kadri (Kadri t 13), Liblika (Liblika t 1a), Ülejõe (Noorte-väljak 2), Männipargi (Rääma 38b), Trall (Kiige 9) ja Pillerpall (Rõugu 89) ning Rääma põhikooli (Raba 3) ja Ülejõe gümnaasiumi soovid.

Laste ohutu liiklemise tagamiseks vajalike tööde pikk loetelu jõudis läinud aasta lõpukuul Pärnu linnavalitsusse ja tänavu jaanuari keskel linnavolikogu ühenduste ümarlauale. Ehkki õppegrupp on tänaseks oma tegemised lõpetanud, loodavad õppurid, et asjade käigul hoiab silma peal projektikoolituse tulemina sündiv linnaosade seltside ja seltsingute esindajaist moodustuv nõukoda, mis püüab allkirjastada planeeringualase koostööleppe Pärnu linnavalitsusega.

KÕIK LAPSED
OHUTULT
KOOLI JA LASTEAEDA!

Viive Einfeldt: kui olukord on sitt, siis on see meie tuleviku väetis.

Silvi Kanošina, toimetaja

Projekti „Pärnu kaasab planeerimisse“ õpitoad avanesid mullu sügisel Pärnu viies linnaosas ja viiest õppepäevast kolm olid pühendatud koostööle, õpetajaks mullu üleriigiliselt aasta koolitaja tiitli võitnud Viive Einfeldt.

On kuuvalge augustiöö. Kärestikulise jõe kaldal seisab alasti naine Irma. Ta tahab pääseda üle jõe Oskari majja, kuid tema ujumisoskus on kehv ja ta pöörduv paadimehe poole palvega. Paadimees ütleb, et ülesõit maksab 5 senti. Irma: „Kulla mees, ma olen ju alasti, mis rahast sa räägid?“ Paadimees: „Viin su kohe üle, kui annad 5 senti.“

Irma saab aru, et paadimees teda aidata ei taha, ja hakkab minema tagasi Miku majja, aga poolel teel võtab kursi Alberti majale. Ta koputab, Albert teeb ukse lahti, vaatab Irma pealast jalatallani üle, ohkab ja lööb ukse kinni.

Viive, see oli üks sinu nii-öelda pähkleist õppureile, kel tuli kirjeldada, mis juhtus ja reastada loo kangelased isikliku sümpaatia alusel. Said vastuseid vähemasti Vana-Pärnu õpigrupilt, milles minagi osalesin, just nii palju, kui õpigrupis istujaid oli. Kas see oli sulle üllatus?

Olen seda väikest mõttearutust kasutanud päris palju ja lootsingi, et lugu paneb arutlema, puudutades sealjuures emotsioone. Nii ka läks, alasti naine meeste vahel ja südametu paadimees ei jätta enamasti kedagi külmaks.

Kui me tahame midagi koos saavutada, siis meie põhilisteks takistusteks on luige-haugi-vähisündroom. Igähele on oma arvamus ja põhimõtted; oma kogemused, mille alusel järeldusi teha; omad priori-

teedid. Sageli on need olulisemad kui ühine eesmärk. Koostegevuse kaudu aga tahame me midagi ellu viia, mida võib-olla sellisel viisil enne pole olnud. Selliste lõbusate grupiharjutuste kaudu näeme, kuidas mõte reaalsuses toimib, mis on tegelikult meie takistajad, saame teha kasulikke järeldusi igapäevaeluks ja mõista oma piiranguid. Saame aimu sellest, et minu tõlgendus olukorrast ei pruugi veel olla olukord ise ja tõlgendusi võib olla palju. Siis tekib valikukoht – millest *meie* lähtume ja *miks*.

Esimese väsitava neljatunnise õppepäeva järel ohkas vanapärnakaist nii mõnigi, et ega ta vist järgmisel korral ei tule, liig keeruline on see koostöö värk. Kuid tulid järgmisse ja kõigisse järgnevatesse tundidessegi. Kas sama on ka sinuga juhtunud, et lõõks käega ja jätkas täiskasvanute, sageli üsna eakate inimeste koolitamise kus seda ja teist?

Elu esitab meile kõigile aeg-ajalt väljakutseid ja nendega on mõistlik kohaneda. Mis aga puudutab konkreetset küsimust, siis minu mõte toimetab hoopis sellega, et on suurepärane olla aktiivne ja elukorralduses kaasa rääkiv ka kuldse eas. Tekkis hoopis küsimus, kus on noored. Kas neid elule ja arengule kaasa rääkimine ei puuduta?

Meenutasin oma noorust: kus ma siis olin – lapsed, töö, pesu, toit, haigused, kogu aeg kiire ... Võib-olla ongi nii mõistlik, et inimesed, kellel on aega süveneda kõiki puudutavatesse linna probleemidesse ja uurida toimuvat põhjusi, väljendavadki ühiskondlikku aktiivsust. See on kasuks nii vanadele kui hõivatud noortele. Ei hakka rääkimagi kodanikuühiskonna tugevnemisest, mis on ju suur eesmärk.

Küllap enamus neist kuuekümnest

õppurist, kes sinu käe all tudeerisid, polnud varem mõelnudki, kui keeruline on ühise eesmärgi nimel tegutseda, seda enam oli sulle kaasa rääkijaid. See vist ongi sulle suurim tänu tehtud töö eest või kuidas?

Tabasid naelapea pihta! Tõepoolest, kui tekib usaldus, inimesed on valmis kaasa rääkima ja kaasa tegema, olen rõõmus, et asjad arenevad.

Areng mis tahes valdkonnas on aga erineva tempoga, sõltub osalejate eelnevast teadmiste pagasist ja kogemustest, ka motivatsioonist. Nii tegime erinevates linnaosades tegelikult sama teemat käsitledes pisut erinevaid praktilisi tegevusi. Koostöö ei olegi nii keeruline, kui arvestada kõige olulisemat: esiteks peab olema ühine eesmärk, mis kõigile ka oluline; teiseks peab olema eestvedajaid, initsiatiivikaid optimistlikke aktiivseid liidreid; kolmandaks peavad olema kokkulepped selles, kuidas me koos asju arutame ja teeme, et mitte raisata aega, minna „tühjast“ tülli või tunda end ebaolulisena (aeg ja energia on taastumatud ressursid); neljandaks poleks paha omada teatud suhtlemisoskusi (mõistmise väljendamine hukkamõistu asemel, teise inimese vaatenurga mõistmine enda oma unustamata, veenmisoskus jm).

Nii et polegi palju muud vaja kui harjutada ja töötoad või erinevad õppused ongi harjutamise kohaks.

Millal sa ise viimati koolipinki nütkisid ja kas said kah targemaks?

Praegu nügingi koolipinki – sügisest alates õpin Tartu Ülikooli eetika-keskuse juures väärtuskasvatuse koolitajate koolitusel, et olla valmis toetama koolides õpetajate ja õpilaste väärtuste kasvatus arendamist.

Väärtuste ehk prioriteetide (või hea- halva, õige-vale) küsimus tekkis ka

meie õpitubades, sest see puudutab kõiki. Mida peetakse tähtsamaks, selle alusel võetakse vastu otsuseid ja tehakse valikuid vastu erinevatel tasanditel – riigi, omavalitsuse, organisatsiooni, pere, indiviidi kohta. Tagajärgede muutmiseks on vaja muuta põhjusi ehk otsuste aluseks olevaid väärtushinnanguid.

Targaks saamisega aga on umbes nagu täiuslikkusega. Üks lugu räägib iraani õpetlastest ja filosoofist, mulla Nasir ad-Din Tusist, kes vestles oma sõbraga. Too küsis: „Mulla, oled sa kunagi kavatsenud abielluda?“ - „Jah,“ vastas Nasir, „nooruses ma otsustasin leida täiusliku naise. Jõudnud Damaskusesse, kohtasin seal väga usklikku ja kena naist, kuid kah-

juks ei teadnud ta midagi materiaalsest maailmast. Jätkasin oma teekonda ja jõudsin Isfahani, kus kohtasin naist, kes tundis nii vaimset kui materiaalselt maailma, aga ta polnud ilus. Siis otsustasin minna Kairosse. Seal lõunatasin ma kauni naise pool, kes oli väga usklik ning tundis hästi nii vaimu- kui materiaalselt maailma.“ - „Miks sa ei abiellunud temaga?“ küsis sõber. „Kahjuks, mu sõber, otsis tema omakorda täiuslikku meest,“ vastas mulla.

Aitäh sulle väärt õppetundide eest! Intervjuu pealkirjaks aga valisin sinu pakutud variantidest kirja saanu, Lennart Meri õpetliku ütluse.

Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva auks lustisid raekülastalased Raeküla vanaisade klubi eestvedamisel nii bokiväljakul kui kelgumäel, eeskujul mäest alla laskemisel näitas vanaisade klubi vedaja Eino-Jüri Laarmann

Fotod Urmas Mäe

Raeküla Sõnumid nr 9 ilmub juunis
2012. Ootame reklaame ja kuulutusi
hiljemalt 31. maiks.

Toimetaja Silvi Kanošina,
ajaleht@raekylavanakool.ee
Kunstnik Maris Vlassov, 53853054
Kujundaja Piia Karro, 58453331
Fotograaf Riho Valdner
Keeletoimetaja Inga Mänd, wa.fj@bot.ee
Uudised, reklaam-kuulutusd
ajaleht@raekylavanakool.ee, tel 58453331